

dr hab. Filip Musiał, prof. AIK
Instytut Nauk o Polityce i Administracji
Wydział Pedagogiczny
Akademia Ignatianum w Krakowie

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 24.06.22	Znak:
Ref:	Zał:

dyr 28.06.22
Bych
R

Kraków, 21 VI 2022 r.

**Recenzja poprawionej pracy doktorskiej mgr. Mileny Bykowskiej
„Badania historyczne w procesie identyfikacji skazanych na karę śmierci przez
wojskowe sądy rejonowe i rozstrzelanych w Polsce w latach 1944-1956”**

**napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Wolszy,
Warszawa 2021, ss. 277**

W recenzji z pracy doktorskiej mgr. Mileny Bykowskiej z 3 XII 2021 r., postawiłem wniosek o skierowanie maszynopisu do poprawy. W uzupełniającej recenzji, zamierzam się więc przede wszystkim odnieść do kwestii, które budziły zastrzeżenia w pierwotnej wersji pracy.

Dysertacja „Badania historyczne w procesie identyfikacji skazanych na karę śmierci przez wojskowe sądy rejonowe i rozstrzelanych w Polsce w latach 1944–1956” jest monografią podejmującą ważny i niewystarczająco opisany problem badawczy. W recenzji z pierwotnej wersji pracy kluczowe zastrzeżenia sprowadzały się do kilku kwestii:

- 1) przyjętych w pracy cezur czasowych, które nie pokrywają się z latami funkcjonowania wymienionych w tytule wojskowych sądów rejonowych
- 2) doprecyzowania przedmiotu badań, a więc czy są to skazani przez WSR czy w ogóle śmiertelne ofiary systemu komunistycznego
- 3) braku zarysowania systemu represji komunistycznych i wskazania miejsca WSR w tym systemie.

Podkreślić zatem należy, że Doktorantka zrealizowała zalecenia płynące z recenzji z grudnia minionego roku. We wstępie dodała obszerny fragment uzasadniający sformułowanie tematu (a więc definiujący przedmiot badań) wyjaśniając rozbieżność między przyjętymi w tytule cezurami czasowymi, a latami, w których działały wojskowe sądy rejonowe (s. 27–30). Wyjaśniła także intencjonalność działań związanych z zamiennym stosowaniem określenia „skazanych przez wojskowe sądy rejonowe” oraz „więźniowie polityczni zamordowani w latach...” (s. 30–31). Nade wszystko jednak Autorka dodała obszerny rozdział „Podstawowe instrumenty pacyfikacji oporu po wkroczeniu Sowieców na ziemię polskie” (s. 44–86), który zawiera

niezbędne tło historyczne dla opisywanej problematyki. Dodanie tego rozdziału pozwoliło także uzupełnić pracę o postulowane w pierwszej recenzji pozycje bibliograficzne, które w pierwotnej wersji pracy zostały pominięte. Z pracy wyeliminowano także powtórzenia, na które zwrócono uwagę w pierwszej recenzji, a także liczne drobniejsze błędy i potknięcia.

Uwzględniając uwagi i spostrzeżenia związane z pierwotną wersją pracy oraz biorąc pod uwagę naniesione poprawki należy stwierdzić, że Doktorantka dość przekonująco broni tytułu pracy. Można wciąż mieć pewne zastrzeżenia związane ze zgodnością tytułu z treścią, ale są to już wątpliwości, które nie rzutują na całościową ocenę maszynopisu. Autorka uzasadnia przyjęte cezury czasowe, a cezury terytorialne są czytelne i nie wzbudzają wątpliwości. W pracy jasno sprecyzowano pytania badawcze, a Doktorantka obszernie na nie odpowiedziała w toku wywodu. Trafnie także dobrała literaturę i źródła. Poddana ocenie monografia jest niewątpliwie pracą oryginalną, przynoszącą nowe – wartościowe ustalenia. Spełnia tym samym wymogi stawiane przed pracami doktorskimi. Autorka wykazała się pracowitością, dojrzałością badawczą i umiejętnością interdyscyplinarnego spojrzenia na badaną problematykę.

Wnioskuje zatem o dopuszczenie mgr. Mileny Bykowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

